gemeente Oosterhout

Raadsvoorstel

Zaak : Gemeentelijk groen beheer onderh wijziging beleid beheer kruidenvegetaties 2020
Zaaknummer : 266878

Datum: 7 januari 2021	Nummer raadsnota: ZN266878
Onderwerp: beheer kruidachtige beplantingen nieuw beleid	

Portefeuillehouder: Piena	**Bijlagen:** 1. keuzedocument “Inrichting en beheer van kruidachtige beplantingen” 2. notitie “Verslag veldbezoek” van bureau Waardenburg

Voorstel:

1. de ambitie uit te spreken dat Oosterhout een bijdrage wil leveren aan de verbetering van de biodiversiteit.
2. de algemene beleidsambities vast te stellen met betrekking tot ontwikkeling, inrichting en beheer die uit die ambitie volgen
3. verbeteringsmaatregelen door te voeren in het beleid voor de inrichting en beheer van de kruidachtige beplantingen
4. de financiële gevolgen van die verbeteringsmaatregelen in te brengen in de discussie over de perspectiefnota

Samenvatting

De gemeenteraad heeft het college bij wijze van motie opgeroepen een aanpassing door te voeren in het maaibeleid. De zorgelijke ontwikkeling van de biodiversiteit in Nederland vormt daarvoor de aanleiding.

Gemeente Oosterhout wil een bijdrage leveren aan ten minste de remming van de afname van zowel het aantal soorten als van de aantallen van dieren en planten. En als dat redelijkerwijs mogelijk is, wil ze een bijdrage leveren aan de toename van de biodiversiteit.
In het keuzedocument in de bijlage zijn verbeteringsmaatregelen beschreven. Daarmee heeft de gemeenteraad inzicht in scenario’s en mogelijkheden, zoals zij in de motie heeft gevraagd.
Op basis van die verkenning stelt het college voor zowel verbeteringen door te voeren in de inrichting en het beheer van het openbaar groen als verbeteringen in maatregelen die het draagvlak daarvoor vergroten. De basis daarvoor ligt in de algemene beleidskaders die moeten worden vastgesteld en die aansluiten op de toekomstvisie “Oosterhout 2030”.

De verbeteringen leiden tot een stijging van zowel de investeringskosten als de onderhoudskosten. Voorgesteld wordt deze extra ambities in te brengen in de discussie rondom de perspectiefnota en daar te wegen tegen andere ambities en opgaven.

In 2021 zal het college de werkwijze van de pilot voort te zetten en zoveel mogelijk verbeteringen in het maaibeheer doorvoeren in lijn met de voorstellen in het keuzedocument, uitgaande van budgetneutraliteit

Wat willen we bereiken?

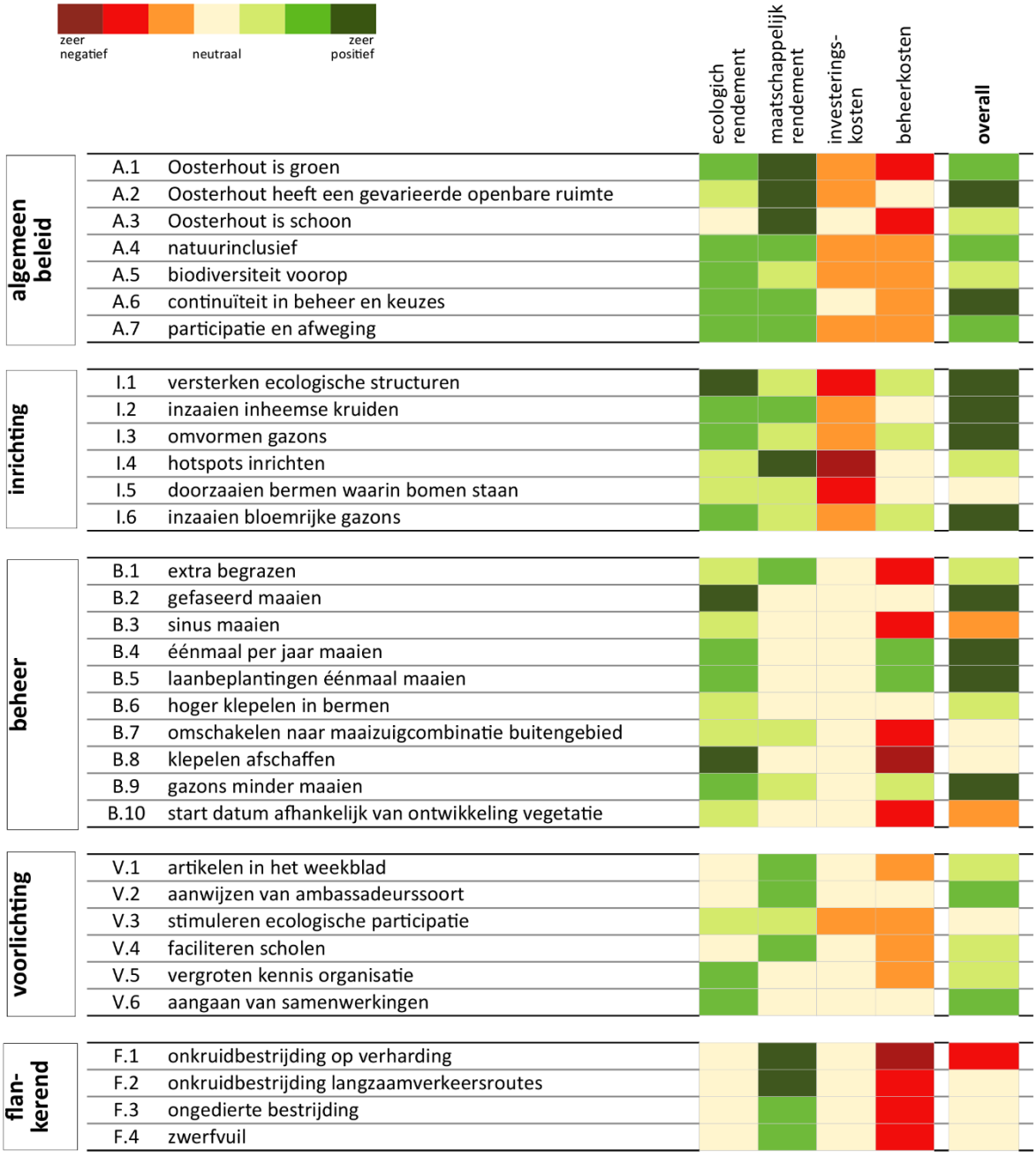
Wij willen dat de openbare ruimte in Oosterhout gevarieerd en aantrekkelijk is, ruimte biedt voor allerlei functies en activiteiten van bewoners, maar ook ruimte biedt aan natuur. Wij willen dat onze bewoners die ruimte waarderen. En we willen de afname van de biodiversiteit stoppen of zelfs keren. Mens en natuur kunnen in de stad samen gebruik maken van de ruimte. Door verschillende maatregelen met elkaar te combineren kunnen we op beide vlakken winst boeken.

Wij verzoeken u om bij communicatie rondom deze aanvraag het zaaknummer 266878 te vermelden.

De achteruitgang van de biodiversiteit is alarmerend. Van het aantal soorten dat oorspronkelijk voorkwam, is 65% is de afgelopen eeuw verdwenen en resteert nog maar 15%. Daarmee scoort Nederland opvallend slechter dan het gemiddelde in Europa. Daarnaast is ook het absolute aantal dieren fors afgenomen. In de aflopen dertig jaar is het aantal insecten met 75% afgenomen. Gezien het belang dat zij in het ecosysteem spelen, zullen ook vogels en andere dieren fors afnemen of zijn reeds afgenomen. De afname is het gevolg van de wijze waarop wij gebruik maken van onze omgeving, waarbij verstedelijking en intensivering van de landbouw de grootste factoren zijn.

Met de inrichting en het beheer van de openbare ruimte is een positieve bijdrage te leveren aan behoud en mogelijk zelfs versterking van de biodiversiteit.
In het keuzedocument is een aantal algemene beleidskaders benoemd dat is gericht op de versterking van het gebruik van de openbare ruimte door mensen en door natuur. Vervolgens is een verkenning gemaakt van verbeteringsmaatregelen voor de inrichting en het beheer van kruidachtige beplantingen, voorlichting daarover en flankerende maatregelen om te zorgen dat de waardering voor de openbare ruimte toe neemt.

In tabelvorm ziet de samenvatting er als volgt uit:

Bij het opstellen van de verbetermogelijkheden ontstond twijfel over de technische haalbaarheid van sommige maatregelen enerzijds en over het maatschappelijk draagvlak voor de maatregelen anderzijds.
Daarom is in het onderhoudseizoen 2020 een pilot uitgevoerd waarbij een deel van de verbeteringsmaatregelen zijn doorgevoerd. Uitganspunt was daarbij dat de pilot kostenneutraal moest worden uitgevoerd.
In de pilot zijn alle terreinen gefaseerd gemaaid, zijn gazons in de zomer minder gemaaid en is onder eikenlanen eenmaal gemaaid. Op kansrijke plekken zijn in gazons plekken niet gemaaid waardoor bloemrijke locaties zijn ontstaan. Een aantal bermen is éénmaal gemaaid, Op verschillende plekken is de klepelmaaier hoger afgesteld om na te gaan wat daarvan het maairesultaat zou zijn. Sommige van deze maatregelen leverden een beperkt financieel voordeel op, andere waren financieel neutraal. Het

voordeel is ingezet om op diverse bermen in het noordelijke deel van het buitengebied te maaien en ruimen in plaats van te klepelen.
De resultaten zijn, vanuit beheer en ecologie bezien, overwegend positief en verwerkt in de rapportage. Vanuit bewoners zijn niet wezenlijk meer of minder klachten over het onderhoud bij ons binnen gekomen. Wel heeft een aantal mensen ons complimenten gemaakt over onder andere de bloemrijkere gazons; het aangepast beheer is niet onopgemerkt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Door bewust om te gaan met ons openbaar groen kunnen we zowel de waarde voor de biodiversiteit als de waardering door bewoners verbeteren.
Daarvoor zijn in het keuzedocument een aantal algemene overkoepelende beleidsuitgangspunten voorgesteld waarvan de kern is dat we een groene stad willen hebben, met een gevarieerde openbare ruimte die schoon en voldoende onderhouden is en daarmee aantrekkelijk is en voor allerlei functies en activiteiten ruimte biedt. In ontwikkelingen wordt ruimte gereserveerd voor planten en dieren en krijgt biodiversiteit een belangrijke rol bij de inrichting van het openbaar groen. Omdat natuur zich relatief langzaam ontwikkelt is continuïteit belangrijk en moet steeds een afweging plaats vinden tussen wensen, belangen en beleidsdoelen.

Op het gebied van kruidachtige beplantingen zijn relatief eenvoudig en snel verbeteringen te realiseren. Op basis van de keuzetabel wordt voorgesteld verbeteringsmaatregelen die een grote ecologische of maatschappelijke waarde hebben in het nieuwe beleid te verankeren. Daarnaast wordt voorgesteld verbeteringen die een beperkte financiele consequentie hebben in het nieuwe beleid op te nemen.
Dat leidt in tabelvorm tot het volgende voorstel.

		ecologich rendement	maatschap-pelijk rendement	investerings-kosten	beheer-kosten		**overall**	inves-tering (per jaar in 5 jaar)	onder-houds-kosten
A.1	Oosterhout is groen							pm	pm
A.2	Oosterhout heeft een gevarieerde openbare ruimte							pm	pm
A.3	Oosterhout is schoon							pm	pm
A.4	natuurinclusief							pm	pm
A.5	biodiversiteit voorop							pm	pm
A.6	continuïteit in beheer en keuzes							pm	pm
A.7	participatie en afweging							pm	pm
I.1	versterken ecologische structuren							€ 32.000	€ -2.000
I.2	inzaaien inheemse kruiden							€ 7.200	€ 0
I.3	omvormen gazons							€ 9.000	€ -1.000
I.4	hotspots inrichten							€ 55.000	€ -140
I.6	inzaaien bloemrijke gazons							€ 5.200	€ -1.400
B.2	gefaseerd maaien							€ 0	€ 0
B.4	éénmaal per jaar maaien							€ 0	€ -25.000
B.5	laanbeplantingen éénmaal maaien							onderdeel van B.4	
B.6	hoger klepelen in bermen							grotendeels uitgesloten door keuze B.8	
B.8	klepelen afschaffen							€ 0	€ 65.000
B.9	gazons minder maaien							€ 0	€ -13.500
V.1	artikelen in het weekblad							€ 0	€ 7.500
V.2	aanwijzen van ambassadeurssoort							€ 0	€ 0
V.4	faciliteren scholen							€ 0	€ 5.000
V.5	vergroten kennis organisatie							€ 0	€ 5.000
V.6	aangaan van samenwerkingen							€ 0	€ 0
F.2	onkruidbestrijding langzaamverkeersroutes							€ 0	€ 67.000
					totaal per jaar			**€ 108.400**	**€ 106.460**

Wat mag het kosten?
De verbeteringsvoorstellen vragen een jaarlijkse extra investering van ruim €108.000, vooral om ecologische structuren te versterken en om in de directe woonomgeving, samen met bewoners, aantrekkelijke bloemrijke hotspots in te richten.

De onderhoudskosten stijgen in het voorstel met bijna €107.000. Het omschakelen naar een insectenvriendelijker maaimethode (zoveel mogelijk stoppen met de inzet van de klepelmaaier) en het vergroten van het maatschappelijk draagvlak door te zorgen voor nettere schonere langzaamverkeersroutes zijn daarin bepalend.
Het beheer van de groene openbare ruimte is basaal en erg sober. Vooralsnog is er geen ruimte om binnen het bestaande takenpakket verschuivingen te realiseren en zodoende financiële ruimte vrij te maken, anders dan die in de keuzemenu's in de rapportage zijn benoemd. Alleen als het gemiddeld onderhoudsniveau wordt verlaagd, kunnen middelen worden vrijgemaakt. Gezien de gevolgen die dat heeft voor de kwaliteit en de waardering van de woon- en leefomgeving, is dat niet wenselijk.
Daarom moeten deze ambities worden ingebracht in de discussie rondom de perspectiefnota en daar worden gewogen tegen andere opgaven en ambities. Daarna kunnen zij een vertaling vinden in de begroting van 2022.

De begroting van 2021 is sluitend en er is geen ruimte is voor nieuwe wensen. Daarom wordt voorgesteld de werkwijze van de pilot voort te zetten en zoveel mogelijk van de ambities B.2 t/m B.9 uit de keuzetabel te realiseren, uitgaande van budgetneutraliteit. Dat betekent dat een deel van de bermen in het buitengebied nog zullen worden geklepeld en dat nog geen extra inzet zal worden gepleegd op het bestrijden van onkruid op langzaamverkeersroutes.

Op welke manier is/wordt vormgegeven aan burgerparticipatie?
De verkenning van verbetermaatregelen is gestart met veldbezoek van bureau Waardenburg waarbij van bermen en grasterreinen de huidige kwaliteit en de kansen voor insecten zijn verkend (zie bijlage). Vervolgens zijn in een brainstorm met zowel maatschappelijke partijen zoals de Milieuvereniging, het IVN en het Bijenhoudersgilde als professionele organisaties zoals Natuurmonumenten, adviezen, aandachtspunten en verbeteringsvoorstellen verzameld.
Resultaten daarvan zijn vertaald in concrete beheermaatregelen en getest in de eerder genoemde pilot. Daarnaast is gebruik gemaakt van informatie van de Vlinderstichting en de adviezen die zij geeft over beheer en inrichting
Het rapport is voorgelegd aan de organisaties die ook voor de brainstorm waren uitgenodigd. Hun reactie en advies is opgenomen in een bijlage van het rapport.

gemeente Oosterhout

BESLUIT VAN DE RAAD

Nummer: ZN266878

DE RAAD VAN DE GEMEENTE OOSTERHOUT;

Gelezen het voorstel van het college van 7 januari 2021

BESLUIT:

1. de ambitie uit te spreken dat Oosterhout een bijdrage wil leveren aan de verbetering van de biodiversiteit.
2. de algemene beleidsambities vast te stellen met betrekking tot ontwikkeling, inrichting en beheer die uit die ambitie volgen
3. verbeteringsmaatregelen door te voeren in het beleid voor de inrichting en beheer van de kruidachtige beplantingen
4. de financiële gevolgen van die verbeteringsmaatregelen in te brengen in de discussie over de perspectiefnota

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 maart 2021.

DE RAAD VOORNOEMD,

, voorzitter

, griffier